

92-342

STROOMBEELDEN EN STROOMBEELDEN

1984
1991

REGELING AANKOPEN EN OPDRACHTEN

BEELDENDE KUNST NOORD BRABANT

Boekmanstichting - Bibliotheek

Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
telefoon: ~~24 37 36~~ / ~~24 37 37~~ / ~~24 37 38~~ / 24 37 39

De uitleentermijn bedraagt een maand. Mits tijdig
aangevraagd is verlenging met een maand moge-
lijk, tenzij de publikatie inmiddels is besproken.

De uitleentermijn is verstreken op:

--	--	--

352: 75/76: 7. 067. 3(492-93)

92-342

BEELDENSTROOM

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Regeling
aankopen en opdrachten
beeldende kunst
Noord-Brabant
1984-1991

Een uitgave van de provincie Noord-Brabant

Inhoud

Voorwoord	5
Beeldenstroom	7
Inleiding	8
De vier voorbeelden	9
Sint-Oedenrode	10
Heesch	14
Waalwijk	18
Bergen op Zoom	22
Samenvatting	27
Inventarisatie	28
Provinciale Regeling	41
Colofon	44

Voorwoord

De wethouder van cultuur weet niet dat hij voor het plaatsen van een beeld hulp kan krijgen van de provincie. Dat is jammer. De directeur van het bedrijf is evenmin op de hoogte van de financiële mogelijkheden die er zijn op het terrein van aankopen en opdrachten van beeldende kunst.

Een aantal gemeenten, instellingen en bedrijven in Noord-Brabant weet inmiddels wèl hoe de provinciale regeling ter bevordering van beeldende kunst werkt. Zij weten dat voor een ontwerp van een beeld al sinds 1984 bij de provincie kan worden aangeklopt voor subsidie. Niet alleen opdrachten, ook aankopen -van bijvoorbeeld schilderijen- komen in principe voor dergelijke steun in aanmerking. Sinds kort zijn er ook subsidiemogelijkheden voor bouwkunst en vormgeving.

De aanvragen worden beoordeeld door een ter zake kundige adviescommissie. Met Gedeputeerde Staten is die adviescommissie van mening dat er veel meer gebruik kan worden gemaakt van de regeling.

Om die reden heeft de commissie voorgesteld een boekje uit te brengen waarin kort en bondig wordt aangegeven welke mogelijkheden deze regeling biedt.

Dit wordt gedaan aan de hand van vier projecten: Een beeld in Bergen op Zoom, een schilderij in Waalwijk, een keramisch object in Heesch en een bronzen sculptuur in Sint Oedenrode.

Die en andere met behulp van de provincie gerealiseerde kunstwerken zijn nu niet meer weg te denken uit hun omgeving; bepalen zelfs in sterke mate de omgeving. Goede beeldende kunst in Noord-Brabant.

Daar is het de provincie en ook de adviescommissie om te doen. Daarom dit boekje.

**Redactie commissie Beeldenstroom
's-Hertogenbosch 1991**

Beeldenstroom

Voor u ligt een boekje over de provinciale regeling beeldende kunstaankopen en -opdrachten. Gemeenten, instellingen en bedrijven verspreid over heel Brabant hebben in de periode 1984 t/m 1990 151 keer met succes een beroep gedaan op deze subsidieregeling. Een overzicht van de kunstwerken die op deze manier zijn gerealiseerd, vindt u in het tweede gedeelte van dit boekje. Er zijn werken bij van staal en steen, brons en textiel. Maar ook foto's en schilderijen komen in principe voor subsidie in aanmerking.

Bij het doorbladeren van dit boekje zult u soms verrast zijn. Misschien verwacht u bij een provinciale regeling kunstwerken die een typisch Brabants onderwerp hebben en bent u verbaasd zeer diverse, gedurfde, speelse en abstracte kunstwerken aan te treffen.

Dat heeft onder andere te maken met de herkomst van de gelden, deze zijn bestemd voor de productie, spreiding en ontwikkeling van hedendaagse beeldende kunst. De provincie kan ook op het terrein van de beeldende kunst meer doen dan de ontwikkelingen volgen. Ze kan stimulerend optreden en gemeenten, bedrijven en instellingen ertoe uitnodigen een experiment aan te gaan en van gebaande paden af te wijken. De commissie die ons college adviseert beoordeelt het voorgestelde kunstwerk op de bijdrage die het levert aan de ontwikkeling van de beeldende kunst in Brabant. Dat wil overigens niet zeggen dat alleen vernieuwende kunst voor subsidie in aanmerking komt; meer traditionele vormen van kunst, bijvoorbeeld figuratie worden zeker niet uitgesloten. Voor elk kunstwerk geldt vanzelfsprekend dat het kwaliteit moet hebben.

Een ander aspect dat bij de totstandkoming van kunstwerken een belangrijke rol speelt, is de professionalisering van de begeleiding en de advisering. Het terrein van de beeldende kunst is voor een geïnteresseerde leek niet meer te overzien. Er zijn diverse disciplines en vele stromingen waarbij de beeldende kunst zich niet alleen oriënteert op nationale maar ook op internationale ontwikkelingen. Burgemeesters en andere bestuurders die in hun eentje beslissen over een aankoop of een opdracht zijn zeer schaars geworden. Er zijn gelukkig instanties die hen bij de realisering van een kunstwerk behulpzaam kunnen zijn. Het gaat immers om grote bedragen en om kunstwerken die voor jaren de omgeving beïnvloeden. Bij de totstandkoming van een kunstwerk komt dan ook heel wat meer kijken dan u op het eerste gezicht zou denken.

Adviescommissie en provinciebestuur vinden het jammer wanneer een gebrekkige voorbereiding leidt tot wederzijdse frustraties. Dit boekje beoogt door de beschrijving van een viertal geslaagde projecten en door het geven van praktische informatie een wegwijzer te zijn; een wegwijzer voor het kiezen van een wijze weg naar mede-subsidiëring door de provincie.

**mw. J.L.M Baartmans-van den Boogaart,
gedeputeerde voor cultuur en onderwijs
provincie Noord-Brabant**

Brabant: land van traditie, land van vernieuwing. Er was een tijd dat de hertogen van Brabant optraden als begunstigers, als sponsors van de kunsten. Dat is lang geleden, maar in Brabantse steden en musea is er nog veel dat aan die periode herinnert.

Ook de verre rechtsoptolger van de Brabantse hertogen, de Provinciale Staten van Noord-Brabant, voert een kunstenbeleid.

Hoe de Provinciale Regeling Aankopen en Opdrachten Beeldende Kunst, een onderdeel van dat kunstenbeleid, werkt kunnen we duidelijk maken door de totstandkoming van een aantal kunstwerken in de provincie Noord-Brabant te bespreken. Eerst in het kort en daarna uitgebreid.

Inleiding

Op het marktplein van **Sint-Oedenrode** wordt in maart 1990 een sculptuur van Fioen Blaisse geplaatst: 'Schrijdende danseres met tamboerijn'. De markt van Sint-Oedenrode biedt sinds mensenheugenis ruimte aan boeren, burgers en buitenlui en evenementen als kermissen en jaarmarkten. De danseres is goed op haar plaats.

In **Heesch** staat sinds december 1989 op het plein bij de sporthal een kunstwerk van Michel Kuipers. Het zijn vijf rijzige keramische vormen, vijf eiken. Op dezelfde plaats stonden vroeger vijf grote eikebomen. De dorpsgemeenschap kwam er bijeen en er werd recht gesproken. Een voor Heesch belangrijke, oude plaats werd nieuw leven ingeblazen.

In de raadzaal in de nieuwe vleugel van het stadhuis van **Waalwijk** hangt sinds april 1986 een schilderij van Peter John Voormeij. In moderne, bijna abstracte vormen verbeeldt Voormeij de geschiedenis van Waalwijk op drie enorme doeken.

Toen **Bergen op Zoom** in 1987 zijn zevende eeuwfeest vierde, plaatste de werkgroep 'Kunstroute' drie moderne beelden aan de rand van de oude binnenstad. In 1989 volgden nog twee andere beelden. Het vijfde beeld werd 26 mei 1989 onthuld. Het is een constructie van Arjanne van der Spek, een vloerbeeld dat de lijnen en glooiingen van de omgeving harmonisch in zich heeft opgenomen.

Vier Brabantse gemeenten, vier eigentijdse kunstwerken. De kunstwerken kwamen alle tot stand met financiële steun van het provinciaal bestuur.

Sinds 1984 bestaat de mogelijkheid dat Noord-Brabantse gemeenten, organisaties en bedrijven bij het provinciaal bestuur subsidie aanvragen voor het aankopen of doen vervaardigen van een kunstwerk van een hedendaagse Nederlandse kunstenaar. Sinds 1988 zijn 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Tilburg en Breda van deze regeling uitgezonderd. Deze gemeenten ontvangen namelijk jaarlijks een budget voor het voeren van een eigen beeldende kunstbeleid.

De overheid -zowel het rijk als de provincie- stelt zich wat de keuze van kunstenaars en kunstwerken betreft, terughoudend op. Dat neemt niet weg dat zij het bevorderen van productie, spreiding en ontwikkeling van beeldende kunst als een belangrijke taak ziet.

De overheid is in Nederland dan ook de grootste financier van werken van beeldende kunst. En dat is al lang het geval. Vanaf 1949 tot 1987 was er de zogenaamde Beeldende kunstenaarsregeling (BKR). In principe stond in deze regeling de 'behoefte kunstenaar' centraal.

Tussen 1984 en 1987 werd de BKR opgeheven. Ze werd in 1984 vervangen door een tijdelijke regeling, waarin niet langer de kunstenaar maar de kunst centraal stond.

De regeling Tijdelijke Bijdrage Provinciale Bevordering van Beeldende Kunsten is daar een belangrijk onderdeel van. Deze regeling loopt tot 1 januari 1993. Daarna zal de rijksoverheid aan de provincies steeds voor een periode van 4 jaar een bijdrage voor beeldende kunst ter beschikking stellen.

De vier voorbeelden

De kunstwerken in **Sint-Oedenrode, Heesch, Waalwijk** en **Bergen op Zoom** zijn voorbeelden uit een grote reeks beeldende-kunstprojecten, die met behulp van een provinciale subsidie tot stand kwamen.

Aan de onthulling van deze kunstwerken ging een proces van zoeken, overleggen en beslissen vooraf.

Hierbij waren opdrachtgevers, kunstenaars, uitvoerders en subsidiegevers betrokken.

Fioen Blaisse

Michel Kuipers

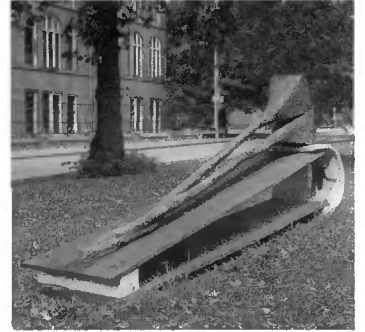

Peter John Voormeij

Arjanne van der Spek

Sint-Oedenrode

FIOEN BLAISSE

In Sint-Oedenrode bestaat sinds 1986 een Adviescommissie kunstaankopen.

De leden zijn geïnteresseerden en deskundigen op het gebied van de beeldende kunst.

In het begin helpt de commissie de gemeente bij het aanleggen van een kunstverzameling voor het stadhuis.

Vanaf 1988 treedt de commissie ook naar buiten.

Bij het aanwijzen van plaatsen en het kiezen van beelden wil de commissie niet willekeurig te werk gaan. Sint-Oedenrode is een karakteristiek dorp: het ligt in een open landschap, maar de kern is geborgen in de kromming van het riviertje de Dommel. Dit is een sterk gegeven waarmee rekening moet worden gehouden. De Markt, het centrum van het dorp, is de eerste plaats die om invulling vraagt. Later zullen de negen bruggen over de Dommel aandacht krijgen. De commissie zoekt voor de Markt een herkenbaar, maar toch eigentijds beeld. Al snel valt de naam Fioen Blaisse. Haar werk biedt naast grote kwaliteit ook tijdloosheid.

Een geliefd thema in het werk van Fioen Blaisse zijn de danseressen. Ze bouwt die op uit gips, omdat de weerstand van dat materiaal haar beter ligt dan kneedbare was of klei. Ze schuurt en polijst het hard geworden materiaal tot ze de juiste vorm heeft gevonden. Tenslotte laat ze de beelden in brons gieten.

De voorzitter van de commissie bezoekt de kunstenaar in haar atelier. Het is al spoedig duidelijk dat zij ongeveer twee jaar nodig zal hebben om een nieuw beeld in opdracht te maken. Daarom raadt de commissie op 3 januari 1989 de gemeente aan een reeds voltooid beeld te kopen. Het beeld 'Schrijdende danseres met tamboerijn', een bronsfiguur dat tussen 1979 en 1982 werd ontworpen voor de Maliebaan te Utrecht, 'is door zijn krachtige vorm en statige houding van de figuur goed passend in de ontmoetingsplaats die de Markt feitelijk is' -aldus het oordeel van de commissie. Het beeld van 1.20 meter hoog zal worden geplaatst op een hardstenen sokkel.

De gemeenteraad besluit op 31 augustus het beeld te kopen met geld uit het Dorpsvernieuwingsfonds. De raad hoopt dat de provincie een subsidie zal toekennen, maar bij een eventuele negatieve beslissing kan de gemeente de kosten zelf dragen. Men had inmiddels op 24 augustus de subsidie-aanvraag bij de provincie ingediend. Samen met een foto van het betreffende beeld, een kostenberekening en documentatiemateriaal over het werk van Fioen Blaisse. Gedeputeerde Staten besluiten op 29 november de subsidie toe te kennen. Het oordeel van de provinciale Adviescommissie

beeldende kunstaankopen -en opdrachten laat aan duidelijkheid niets te wensen over: 'De commissie is zonder meer positief over het werk van Fioen Blaisse dat zij een "schoolvoorbeeld" noemt van een goede vormgeving binnen de figuratieve traditie'.

Het beeld van Fioen Blaisse zal worden geplaatst en men besluit het over te laten brengen naar Sint-Oedenrode. Het krijgt een plaats op de Markt, voor de Openbare Bibliotheek.

Met behulp van een namaaksokkel bepaalt de kunstenaar, samen met een architect en de voorzitter van de adviescommissie, de stand van de figuur op het voetstuk, de richting van figuur en voetstuk en de positie van het geheel ten opzichte van de achterliggende bebouwing. Na de proefplaatsing wordt het beeld definitief op een hardstenen sokkel vastgezet.

De officiële onthulling van de 'Schrijdende danseres met tamboerijn' door de burgemeester van Sint-Oedenrode vond plaats op 3 maart 1990.

Heesch

MICHEL KUIPERS

Ook in Heesch adviseert een commissie de gemeenteraad bij de aanschaf van beeldende kunst.

Evenals in Sint-Oedenrode koopt men aanvankelijk alleen werk aan voor het gemeentehuis.

In juni 1988 installeert het College van Burgemeester en Wethouders de commissie 'Kunst Buiten'.

Deze commissie krijgt de opdracht na te gaan op welke plaatsen in het dorp

kunst het straatbeeld kan verlevendigen.

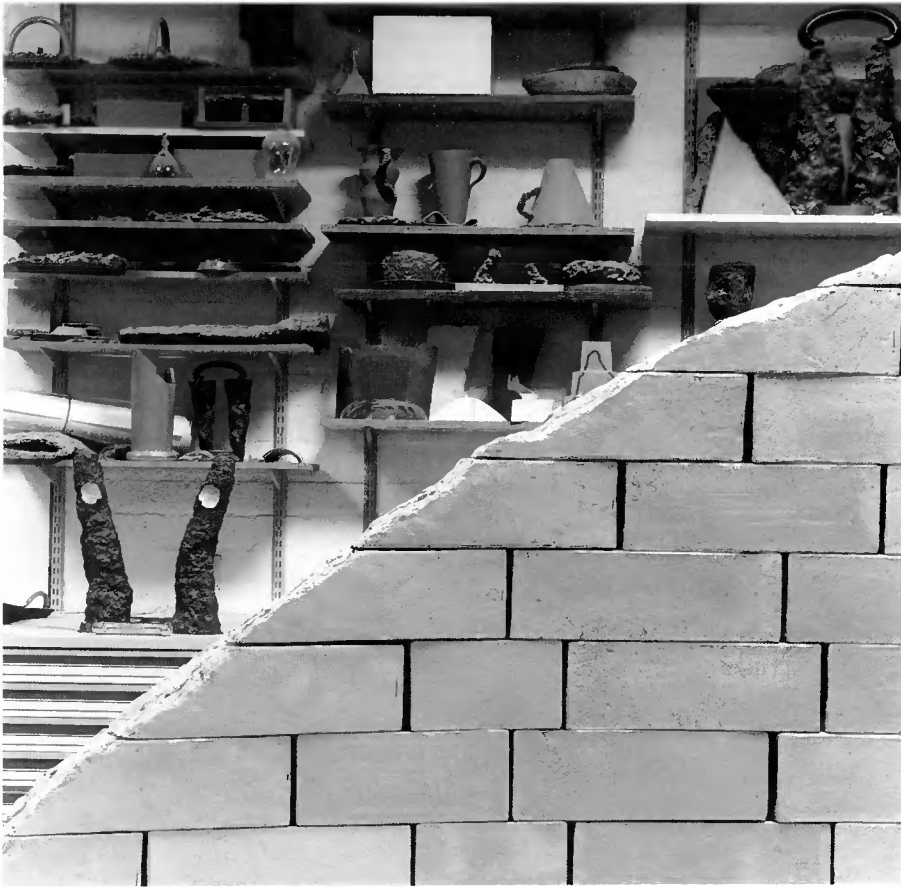
De commissie legt haar bevindingen vast in een meerjarenplan. Daarin is tevens een

financieringsvoorstel opgenomen. In Heesch hebben vanaf het begin naast kunstenaars en deskundigen

ook gemeente-ambtenaren en een raadslid zitting in de commissie.

Daarbij laat de commissie zich adviseren door de Nieuwe Brabantse Kunst Stichting.

De Nieuwe Brabantse Kunst Stichting (NBKS), gevestigd te Oirschot, is een provinciale stichting die diensten verleent aan kunstenaars, bedrijven, (overheid)instellingen en het publiek. Ze doet dit door het verstrekken van informatie, het verlenen van adviezen en het begeleiden van opdrachten op het gebied van hedendaagse beeldende kunst. Daarnaast organiseert zij tentoonstellingen van het werk van Brabantse kunstenaars, zowel in de provincie als daarbuiten. Zij heeft een volledige documentatie aangelegd van het werk van Brabantse kunstenaars.

De eerste plaats waar een kunstwerk moet komen is het plein bij de nieuwe sporthal 't Vijfeiken'. Een kleurig reliëf zou het kale plein wat kunnen opvrolijken. De NBKS stelt uit het materiaal van haar documentatie-archief een diaprogramma samen van het werk van kunstenaars die voor een dergelijke opdracht in aanmerking komen. De keus valt op de Eindhovenenaar Michel Kuipers.

Bij opdrachten maakt Michel Kuipers meestal grote keramische plastieken die uit verschillende losstaande elementen bestaan. Elk element bestaat uit een aantal blokken of schijven ruwe klei. De blokken blijven voor een deel ruw, voor een ander deel worden ze glad afgesneden. De gladde vlakken worden geglaazuurd. In het werk van Kuipers is zijn belangstelling voor oude culturen en archeologie duidelijk aanwezig.

De commissie nodigt Michel Kuipers uit om gezamenlijk de beoogde plek te bekijken. Kuipers overtuigt de commissie dat een losstaand plastiek hier beter op zijn plaats is dan een reliëf. Kort daarop krijgt hij de opdracht naar eigen inzicht een ontwerp te maken.

Op 2 november 1988 licht Kuipers zijn model in gips toe. Zijn uitgangspunt is de naam van het plein en de sporthal. 't Vijfeiken' verwijst naar de geschiedenis van de plek. Vijf dwars doorgesneden boomstammen, elk met een lengte van ongeveer 4 meter, zullen naast elkaar voor de gevel worden geplaatst: de boomhelften naar het gebouw, de snijkanten naar voren gekeerd. Vorm, kleur, hoogte en plaats van het beeld zullen de sporthal en het grote plein op een speelse manier met elkaar verbinden.

De commissie adviseert burgemeester en wethouders het ontwerp te aanvaarden en voor te dragen voor een provinciale subsidie. Op 10 november stuurt het college de subsidie-aanvraag in, voorzien van uitgebreide documentatie. De provinciale Adviescommissie beeldende kunstaankopen -en opdrachten beoordeelt de aanvraag zonder meer positief. Omdat in het kader van de 1%-regeling voor openbare gebouwen de gemeente Heesch zelf een deel van de kosten kan betalen, besluiten Gedeputeerde Staten het resterende bedrag als subsidie toe te kennen. Ze stellen de gemeente hiervan op 8 februari 1989 op de hoogte.

Nu duidelijk is dat alle kosten ten behoeve van het beeld zijn gedekt, draagt de gemeente Michel Kuipers op zijn ontwerp uit te voeren. Reeds eerder heeft hij laten weten tenminste een half jaar nodig te hebben voor de realisering en de afwerking van het totale project. Door onvoorziene omstandigheden loopt het werk grote vertraging op. De provincie had in februari al een voorschot op de subsidie verstrekt en wil graag voor het eind van het jaar de rekening en het betalingsbewijs van de gemeente ontvangen hebben om de definitieve subsidie te kunnen vaststellen. Hierdoor is Kuipers gedwongen nog in december, ondanks de kou en in grote haast, zijn object op te bouwen. Het lukt hem en op 15 december 1989 wordt 'De Vijf Eiken' aan de gemeente overdragen.

Waalwijk

PETER JOHN VOORMEIJ

In Waalwijk is men al vroeg op de hoogte van de nieuwe provinciale subsidieregeling ter bevordering van de beeldende kunst. Anderhalve maand voordat Provinciale Staten op 12 oktober 1984 definitief over de regeling besluiten, informeert het College van Burgemeester en Wethouders van Waalwijk al of het aanspraak kan maken op een bijdrage bij de aankoop van kunstwerken voor de nieuwbouw van het stadhuis. Op 13 mei 1985 sturen burgemeester en wethouders een duidelijk omschreven subsidie-aanvraag naar de provincie. Ze zijn voornemens twee kunstenaars opdrachten te verlenen voor de nieuwe raadszaal. Gedeputeerde Staten laten op 17 december 1985 weten dat ze vanwege de beperkte middelen niet de hele aanvraag kunnen honoreren. De provinciale Adviescommissie beeldende kunstaankopen en -opdrachten heeft geadviseerd alleen de wandversiering van Peter John Voormeij te subsidiëren.

Hoe kwam nu het contact tussen de gemeente Waalwijk en Peter John Voormeij tot stand?

Toen in 1984 een begin werd gemaakt met de uitbreiding van het stadhuis, liet de architect dadelijk weten dat hij in zijn ontwerp voor de raadszaal beeldende kunst wilde opnemen.

De begeleidingscommissie voor de raadhuisbouw, waarin ook de architect zitting had, raadpleegde de NBKS. Bij het eerste bezoek aan de stichting was de commissie meteen enthousiast over het werk van Voormeij.

Peter John Voormeij maakt monumentale schilderijen. Impulsief en met een breed gebaar schildert hij abstracte of bijna abstracte voorstellingen op doek, muur of plafond. De expressieve kleuren, de emotionele penseelvoering, de krachtige vormen en het formaat maken zijn werk bij uitstek geschikt voor grote ruimtes.

Op 29 januari brengt de commissie een bezoek aan het atelier van de schilder. Na afloop licht zij onmiddellijk de raadscommissie Huisvesting gemeentelijk apparaat in. Deze commissie draagt zorg voor de artistieke aankleding van het gemeentehuis. Na een atelierbezoek beveelt de raadscommissie Voormeij aan voor een wandversiering voor de raadszaal.

De gedachten gaan uit naar een groot olieverfschilderij. De kunstenaar zal zich laten leiden door het Waalwijk van vroeger of nu. Om hiervan een beeld te geven moet hij een schetsontwerp inleveren en dat toelichten. Op grond hiervan zal de gemeente beslissen of ze de voorlopige opdracht in een definitieve zal omzetten. Met behulp van de NBKS wordt een contract tussen de gemeente en de kunstenaar opgesteld. Op 12 juni licht Voormeij zijn ontwerp toe: twee doeken van 1 bij 6 meter vormen samen de basis van een groot doek van 2 bij 6 meter. Het verleden van Waalwijk zal in het werk centraal staan.

Kort daarop besluit het college Voormeij definitief de opdracht te verstrekken. Dat betekent dat Waalwijk evenals Sint-Oedenrode in principe bereid is om het kunstwerk in zijn geheel te financieren. De provincie moet immers nog over het subsidieverzoek beslissen.

Bij de opening van de raadszaal op 23 april 1986 is iedereen te spreken over de harmonie die het geheel uitstraalt: de kleuren van het schilderij zijn ook aanwezig in het plafond, de balken en de stoelen. Omdat de kunstenaar al in een vroeg stadium bij het project werd betrokken, kon hij duidelijke afspraken maken met de architect en de interieuradviseur.

Bergen op Zoom

ARJANNE VAN DER SPEK

De gemeente Bergen op Zoom heeft een aantal beelden in haar bezit die tezamen een kunstroute vormen. Anders dan in Sint-Oedenrode, Heesch en Waalwijk het geval was, heeft de gemeente bij de keuze en aanschaf van deze beelden geen enkel aandeel gehad.

Ter gelegenheid van het 700-jarig bestaan van de stad in 1987 wordt een werkgroep Kunstroute opgericht. Deze werkgroep maakt een begin met een kunstroute door de stad. Van de twaalf plaatsen die zij geschikt acht voor een kunstwerk vult ze er drie in. De Stichting Kunstroute Bergen op Zoom zet vanaf februari 1988 de werkzaamheden voort. De doelstellingen en de werkwijze blijven hetzelfde.

De leden van de werkgroep en de bestuursleden van de stichting zijn van mening dat in Bergen op Zoom beelden en gedenktekens met een klassiek traditionele vormgeving tot dan toe te veel aandacht hebben gekregen. Dit moet maar eens anders. De leden zoeken naar originele, eigentijdse sculpturen en bij hun keuze beperken ze zich niet uitsluitend tot het werk van Brabantse kunstenaars. Ze willen met hun kunstroute een rijk geschakeerd beeld geven van de Nederlandse beeldhouwkunst van dit moment.

De kunstenaars die zij benaderen krijgen de opdracht om in hun werk aansluiting te zoeken bij de hun toegewezen plek. Verder vragen ze om de toepassing van duurzaam materiaal met het oog op het blijvende karakter van de route. De kunstenaars zijn dus vrij om hun ideeën naar eigen inzicht uit te werken. Maar voordat ze tot uitvoering kunnen overgaan moet eerst een onafhankelijke jury de schetsontwerpen hebben beoordeeld.

Deze jury bestaat uit vijf leden: een recensente van het NRC-Handelsblad, een conservator van het museum Kröller-Müller, een beeldend kunstenaar en twee bestuursleden van de Stichting Kunstroute Bergen op Zoom. Een dergelijke breed georiënteerde commissie is niet alleen in staat de nieuwste uitingen van de Nederlandse beeldende kunst te beoordelen, maar kan ook namen noemen van jonge kunstenaars.

Begin 1988 krijgt de Amsterdamse beeldhouwer Arjanne van der Spek de opdracht een ontwerp te maken voor het plantsoen aan de Burgemeester Stulemeyerlaan, de vijfde lokatie van de kunstroute.

Arjanne van der Spek bouwt uit de meest diverse materialen wonderlijke, vaak kleurrijke beelden op. Open, licht en losjes lijken de vormen van hout, gips, beton, staal, brons of polyester aaneengevoegd. Er is een precair evenwicht tussen de verschillende elementen van haar constructies. De beelden lijken ondanks hun gewicht vederlicht.

Voor Bergen op Zoom ontwerpt Arjanne van der Spek een liggende sculptuur in brons, hout en ferro-cement. Het beeld bestaat uit twee delen die de glooiing van het terrein volgen: beneden twee schuin uiteenlopende houten platen en boven twee lange bronzen staken. Bovenaan de helling worden de planken door een bolvormige plaat ferro-cement met elkaar verbonden. Daarop liggen de bronzen voetstukken van de staken.

Na goedkeuring van het ontwerp door de jury vraagt de stichting op 6 april 1988 bij de provincie een subsidie aan. Omdat de stichting zelf geen geld heeft dient zij ook bij het ministerie van WVC een subsidieverzoek in. De provinciale Adviescommissie beeldende kunstaankopen en -opdrachten laat Gedeputeerde Staten weten te vertrouwen in de kwaliteit van het te vervaardigen werk. Op 8 augustus zegt de provincie een subsidie toe en wel -zoals gebruikelijk- de helft van het bedrag minus de plaatsingskosten. Op 17 oktober volgt het ministerie met een iets kleinere subsidie. De resterende kosten worden door de gemeente Bergen op Zoom en enkele bedrijven betaald.

De onthulling van de sculptuur vindt plaats op 26 mei 1989, in aanwezigheid van het hoofd van de afdeling beeldende kunsten van het ministerie van WVC.

Samenvatting

De provincie Noord-Brabant geeft jaarlijks een bedrag (momenteel f 350.000,-- per jaar) uit aan subsidie voor werken van beeldende kunst, die door derden (gemeenten, instellingen of bedrijven) -al of niet in opdracht vervaardigd- worden aangekocht en in de openbare ruimte worden geplaatst. Uit de beschrijving van de vier voorbeelden blijkt dat de provincie zich daarbij terughoudend opstelt. De keuze van een kunstenaar en een kunstwerk zijn zaken van de opdrachtgevers en de kopers. Pas in een laat stadium wordt de provinciale Adviescommissie beeldende kunstaankopen en -opdrachten bij het proces betrokken. Deze commissie bestaat uit onafhankelijke deskundigen (onder meer kunstenaars, architecten, kunstcritici en kunsthistorici).

Deze adviescommissie vormt haar oordeel op basis van de informatie die zij krijgt toegezonden. Die informatie moet zo volledig mogelijk zijn. In de beoordeling van het werk weegt uiteindelijk de artistieke kwaliteit het zwaarst. Hierbij is ook de relatie van het kunstwerk tot de omgeving waar het voor bestemd is van groot belang.

Nu waren er in Sint-Oedenrode, Heesch, Waalwijk en Bergen op Zoom plaatselijke commissies die eveneens het artistieke niveau bewaakten. Ze zochten zorgvuldig en met kennis van zaken kunstenaar en kunstwerk uit. In twee gevallen lieten ze zich bovendien informeren door een ter zake kundige instantie. De provinciale adviescommissie beoordeelde de aanvragen positief en zo kon de procedure snel worden afgewerkt.

Het zal duidelijk zijn dat degenen die voor een provinciale subsidie in aanmerking willen komen zorgvuldig te werk moeten gaan. Het verdient aanbeveling dat zij een deskundige selectiecommissie samenstellen en/of zich laten begeleiden door deskundigen of ter zake kundige instanties als de Nieuwe Brabantse Kunst Stichting, de stichting Kunst en Bedrijf, het Praktijkburo Beeldende Kunstopdrachten of andere professionele adviseurs. Deze kunnen adviseren bij het kiezen van een kunstenaar, het opstellen van een plan en het aanwijzen van geschikte locaties. Ook bij het opstellen van contracten kunnen zij hun diensten aanbieden.

Als op plaatselijk niveau overeenstemming is bereikt, kan men de provincie om subsidie verzoeken. Hiertoe wordt tweemaal per jaar gelegenheid geboden. Vóór 1 maart en vóór 1 september. De preciese gegevens over deze regeling vindt u achterin dit boekje.

Gemeente	Naam Kunstenaar	Omschrijving Kunstwerk	Plaats Kunstwerk
Asten	Hein Reijnders R. van de Ven	gevelreliëfs verplaatsbare afscheidingswand, bestaande uit 3 elementen	gevel brandweerkazerne centrale hal van gemeentehuis
Bergen op Zoom	Arjanne van der Spek Maarten Koreman Erik Wijntjes Frank Mandersloot Arie Berkulin Adam Colton Marius Boender	sculptuur in brons, hout en ferrocement "Zittende vrouw op stoel"/"De adem van de dans" "Reconstructie (one up, one down)" beeld "Vesica Piscis" beeld beeld beeld	plantsoen aan de Burg. Stulemeyerlaan in de foyer-evenementenzaal van het verpleeghuis plantsoen aan het Bolwerk plantsoen v.h. Bolwerk Beeldenroute van Bergen op Zoom Anton van Duinkerkenpad Beeldenroute van Bergen op Zoom
Best	Henk Eikenaar	"Tumult der accoorden" (olieverf)	gemeentehuis
Boekel	Wilma Haffmans Mariëtte v. Berkel	Bronzen beeld "Intimiteit" beeld "Verscholen"	gemeente Boekel tuin Huize Padua
Boxmeer	Arno Arts T. Laureense P. Jetten F. Herbach/Toon Laureense	schilderij tweeluik schilderij en ets "geel landschap"/ drie schilderijen "Drieluik"	raadzaal van het gemeentehuis gemeentehuis voor het publiek toegankelijke ruimten van het verpleeghuis openbare ruimtes van het gemeentehuis
Boxtel	Antonie Eikemans	beelden van schoon metselwerk en hardsteen	het voormalige klooster St. Ursula
Breda	Herman Kuijer Jurriaan Schrofer Birgit van Bracht en Teun Hocks Bruno Ninaber van Eijben Zita Theelen Zita Theelen Marijke de Goey	ruimtelijk schilderij vervaardiging video-opname van de tentoonstelling "Onvolmaakt Geheugen" twee neonkunstwerken tentoonstellings-expositiesysteem reliëf plastiek "Kubussen"	De Beyerd De Beyerd aan het gebouw De Beyerd op gevel van blok woonhuizen aan het V. Coothplein het schoolplein van het gymnasium De Beyerd
Breugel	Thomas van der Linden	18 aquarellen	hal van het schoolgebouw
Cuijk	Mathew Filipowski Peter Bersch Pieter Kortekaas	beeld van staal en brons serie van 5 foto's "Lotus"	voor het park bij het nieuwe bejaardencentrum hal van het gemeentehuis Grotestraat
Den Bosch	Theo Coenen Henk op den Berg Wilma Henkelman Huib Fens	plastiek "Flower" aanbrengen kleurvlakken 3 vaasvormen beeld	Kruithuis aan het voormalige Redemptoristenklooster Kruithuis Sweelinckplein
Deurne	Frans Coppelmans en Nel Verhoeven Michel Kuipers Joep Coppens Jan van Eijck Niel Steenbergen, Gerard Princée Ton Frenken	beeld beeld bronzen beeld "Samoerai" "Moeder en kind" 6 penningen, 2 gouaches "beelden van cyclische tijd I"	speelplaats van de H. Geestsschool openbare basisschool "De Hasselbraam" nabij het politiebureau voor de gemeentelijke collectie Nederlandse kunst uitbreiding gemeentelijke kunstcollectie voor het publiek toegankelijke ruimten van het gemeentehuis
Dongen	Marius de Leeuw	gebrandschilderd raam, ontwerp	zuidertanceptraam van de kerk
Drunen	Dorothe Jehoel	beeld "Shuffle"	Bedrijvenpark Groene Woud
Eersel	Luc Huybregts José Houtbraken	bronzen beeld "Eeuwige Stad" autonoom kunstwerk	gemeentehuis Eersel het zwembad

Aanvrager	Aankoop/ Opdracht	Jaar	Totaal budget	Provinciaal Subsidie
Architecten- en ingenieursbureau Van Bunningen	O	1988	f 27.000,00	f 13.500,00
Gemeente Asten	O	1987	f 13.500,00	f 10.500,00
Stg. Kunstroute Bergen op Zoom	O	1988	f 42.943,73	f 19.677,00
het bestuur van het Algemeen Burger Gasthuis	A	1985	f 2.750,00	f 2.200,00
Stg. Kunstroute Bergen op Zoom	O	1988	f 42.000,00	f 20.000,00
Stg. Kunstroute Bergen op Zoom	O	1989	f 49.908,75	f 20.000,00
Stg. 700 jaar Bergen op Zoom	O	1986	f 53.000,00	f 42.400,00
Stg. Kunstroute Bergen op Zoom	O	1989	f 49.908,75	f 20.000,00
Stg. 700 jaar Bergen op Zoom	O	1987	f 51.138,60	f 40.900,00
Gemeente Best	A	1990	f 4.150,00	f 2.075,00
C.F.J.J. Boeijen	O	1990	f 17.500,00	f 7.500,00
Psychiatrisch ziekenhuis Huize Padua	A	1988	f 10.000,00	f 5.000,00
Gemeente Boxmeer	O	1987	f 16.000,00	f 8.000,00
Gemeente Boxmeer	A	1986	f 8.000,00	f 6.400,00
Verpleeghuis Madeleine	A	1986	f 2.425,00	f 1.940,00
Gemeente Boxmeer	A	1988		f 3.750,00
Stg. voor Welzijnsbevordering STUW	O	1988	f 41.983,00	f 20.000,00
Cultureel Centrum de Beyerd	A	1987	f 13.500,00	f 10.800,00
Cultureel Centrum de Beyerd	O	1987		f 15.000,00
Werkplaats voor Kunstzinnige Vorming "De Beeldenaar"	O	1985	f 68.000,00	f 15.000,00
Cultureel Centrum de Beyerd	O	1985	f 38.000,00	f 5.000,00
Algemene Woningbouwvereniging Breda e.o.	O	1985	f 24.100,00	f 13.000,00
Stedelijk Gymnasium Breda	A	1986	f 14.781,00	f 11.281,00
Cultureel Centrum de Beyerd	A	1984	f 15.500,00	f 15.500,00
Schoolvereniging "De Krommen Hoek"	A	1987	f 11.200,00	f 5.000,00
Stg. Bejaardencentrum "Maartenshof"	A	1988	f 25.000,00	f 12.500,00
Gemeente Cuijk	A	1986	f 1.650,00	f 1.320,00
Gemeente Cuijk	A	1986		f 12.400,00
Gemeente Den Bosch	A	1986	f 27.000,00	f 21.600,00
Vereniging "'t Voorpand"	O	1986	f 10.000,00	f 8.000,00
Gemeente Den Bosch	A	1984	f 7.250,00	f 7.250,00
Gemeente Den Bosch	A	1985	f 40.000,00	f 16.000,00
Gemeente Deurne	O	1988	f 21.015,00	f 10.057,50
Gemeente Deurne	O	1989	f 31.000,00	f 12.950,00
Gemeente Deurne	A	1986	f 22.000,00	f 17.600,00
Gemeente Deurne	A	1985	f 25.000,00	f 20.000,00
Gemeente Deurne	A	1984	f 9.000,00	f 9.000,00
Gemeente Deurne	A	1987	f 10.000,00	f 5.000,00
Stg. tot Restauratie Behoud en Exploitatie	O	1985	f 80.900,00	f 5.000,00
Gemeente Drunen	O	1990	f 75.000,00	f 30.000,00
Gemeente Eersel	O	1990	f 48.685,00	f 21.606,00
Gemeente Eersel	O	1985	f 21.331,00	f 17.065,00

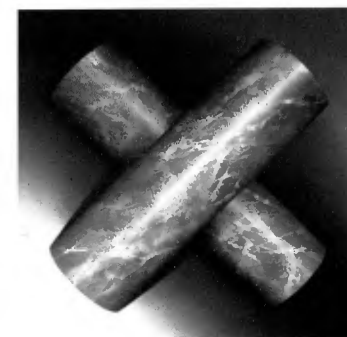
DOROTHE JEHOEL
Flamengo, 1990 gecoat staal

THEO BESEMER
Monument voor de brabantse Kloosterorden
1987 Graniet en roestvrij staal

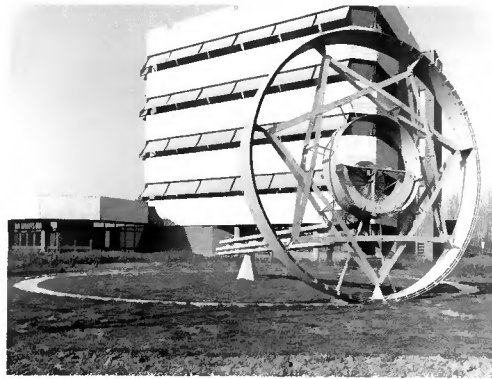
HANS VAN EERD
Beeld brons

PETER THIJS
Kruising, 1980 Olieverf op doek

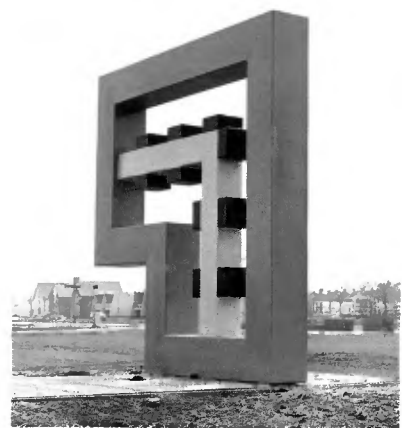
MELANIE DE VROOM
Zonder titel 1987
Marmer en hardsteen

GERRIT VAN BAKEL
Het Wiel 1983/1987
Staal

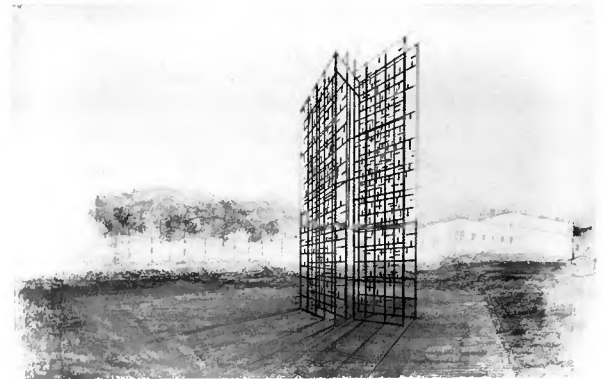
HUIB FENS
Old father, old artifex 1987/1989

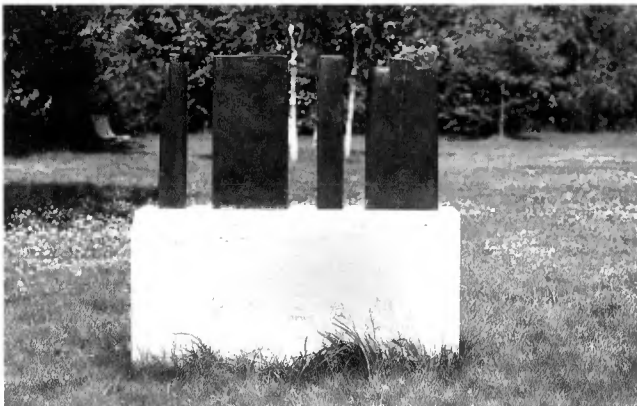
JAC GIJZEN
Ouverture staal 1986

HARRY BOOM
De aanklager 1987
Tapijt

BART SLEGERS
Zonder titel 1989/1990
Staal

SIAS FANOEMBI
Berturut turut 1984
Brons

GUIDO GEELEN
Zonder titel 1985
porcelein, koperglazuur, koper en water

Gemeente	Naam Kunstenaar	Omschrijving Kunstwerk	Plaats Kunstwerk
Eindhoven	Frans Manders	12 sepiatekeningen	uitbreiding museumcollectie
	Har Sanders	drieluik, voorstellend "water en zand"	agora/aula/kantine van het instituut
	L. Broos/T. v. Trigt/B. Hermens/ J.v.d. Dobbelsteen	"zonder titel"/"no. 8"/ "zonder titel"/"Drieluik"	gemeentelijke kunstcollectie
	Theo van Brunshot	beeld	Dommeldal
	div. kunstenaars	aantal kunstwerken	gemeentelijke kunstcollectie
	Fé Bazelmans en Nel Verhoeven Jo Gijsen	8 doeken "Hinkelbanen" beeld "Kruislings gelaagd"	reizend project Dommeldal
Erp	mw. M. Neijens Wiegman	wandkleed	gemeentehuis
Etten-Leur	Jan van den Brink	gebrandschilderd raam	in gevel van het nieuwe gemeentehuis
	Ton Frenken	Samen op weg, 2 doeken, olieverf	Grote Zaal De Baai, Etten-Leur
Geldrop	Thijs van Kimmenade	"Stoel"	kasteeltuin van Geldrop
Gilze	Margriet Oomen	2 glasapplicaties	Huize St. Franciscus
Grave	Jan van den Dobbelsteen	sculptuur	in de Hampoort
Haaren	Jos Verwiel	plastic van gemetselde baksteen	entree van de gemeentelijke sporthal
Heesche	Michel Kuipers	kunstobject "De Vijf Eiken"	sporthal
	Ria van Eyk	wandkleden Mille Fleurs	Gemeentehuis
	T. Krijnen	lichtobject	in parkomgeving "De Misse"
Helenaveen	Norbert Veeger	beeld "Vierzijdige Driehoek"	grasveld in Helenaveen
Helmond	div. kunstenaars		uitbreiding gemeentelijke kunstcollectie
	Guido Geelen/Sjef Voets/ Hans Ansems	4 schalen/7 tekeningen/drieluik "Pathetique"	uitbreiding collectie gemeentemuseum
	Roel Elzinga/Bert Loerakker/ M. van de Laar/G. Princee	acryl op hout/"zonder titel" (acryl en gouache)/"3 figuren" gouache	uitbreiding gemeentecollectie
	D.Jehoel	2 beelden	Volvo-terrein Helmond
	Peter Erftemeijer	bronzen beeld "Vrouw op stoel"	Hoofdstraat
	D.van Vliet	2 piramides	hoofdingang en ingang nieuwe vleugel
Kaatsheuvel	Gerard Engels	beeld, aluminium	ingang gemeentekantoor
	Ton Frenken	olieverf "cultuur-natuur"/" dageraad in Bourgondië"	gemeentehuis Loon op Zand
Lieshout	Wies van Dort	2 wandkleden "Branding"/ Paleis voor de Sneeuwconingin"	gemeentehuis
	Charles Vergouwen	bronzen beeld voorstellend "Molenaar met een zak graan"	Molen 'De Leest'
Maarheeze	Henk van Doorn	drieluik	hal gemeentehuis
Milheeze	Hans van Eerd	beeld, brons	nieuwbouw gemeenschapshuis
Nieuwendijk	Cees Keyzer	beeld	basisschool Nieuwendijk
Nistelrode	Sias Fanoembi	bronzen beeld "Berturut Turut"	voor het gebouw van de stichting
Nuenen	Theo Besemer	"monument voor de Brabantse Kloosterorden"	park
	Hilde Karreman-Lamberg	bronzen beeld	centrum van Nuenen
Oirschot	J.M. van Emst	bronzen beeld "Haan"	nabij de brandweerkazerne
	Hans van Eerd	bronzen beeld "Vogelachtige Figuur"	Spoordonk
Oosterwijk	Harm Timmermans/Wim v.d. Horst	"Zonneschijf" van mangaan-	stadskantoor buiten/hal

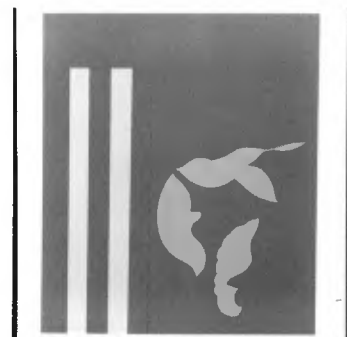
Aanvrager	Aankoop/ Opdracht	Jaar	Totaal budget	Provinciaal Subsidie
Museum Kempenland	A	1984	f 7.200,00	f 7.200,00
Directie IHBO Eindhoven	A	1986	f 15.000,00	f 12.000,00
Gemeente Eindhoven	A	1985		f 20.000,00
Gemeente Eindhoven	O	1987	f 50.000,00	f 40.000,00
Gemeente Eindhoven	A	1985	f 24.900,00	f 20.000,00
Bestuur van BISK	A	1988	f 24.000,00	f 12.000,00
Gemeente Eindhoven	A	1987	f 13.000,00	f 10.400,00
Gemeente Erp	A	1986	f 15.000,00	f 12.000,00
Gemeente Etten-Leur	O	1985	f 11.000,00	f 8.800,00
Gemeenschapscentrum De Baai	O	1990	f 16.000,00	f 8.000,00
Gemeente Geldrop	A	1985	f 15.000,00	f 12.000,00
Huize St. Franciscus	A	1986	f 10.000,00	f 5.000,00
Gemeente Grave	O	1988	f 60.000,00	f 15.000,00
Gemeente Haaren	O	1988	f 15.900,00	f 7.950,00
Gemeente Heesch	O	1988	f 35.000,00	f 15.000,00
Gemeente Heesch	O	1990	f 50.177,00	f 24.089,00
Gemeente Heesch	O	1986	f 32.500,00	f 26.000,00
Gemeente Deurne	O	1988	f 19.438,00	f 9.719,00
Gemeente Helmond	A	1984	f 21.500,00	f 21.500,00
Gemeente Helmond	A	1987	f 13.500,00	f 10.800,00
Gemeente Helmond	A	1986	f 11.500,00	f 9.200,00
Architectenbureau Magis-Witlox-Pauw	O	1988	f 40.000,00	f 20.000,00
Gemeente Helmond	A	1988	f 5.650,00	f 2.825,00
Instituut Guldenberg	A	1989	f 23.738,00	f 10.000,00
Gemeente Loon op Zand	O	1989	f 42.824,00	f 16.910,00
B en D Architecten BV	A	1989	f 7.000,00	f 3.500,00
Gemeente Lieshout	A	1989	f 6.000,00	f 3.000,00
Gemeente Lieshout	O	1985	f 120.000,00	f 15.000,00
Gemeente Maarheeze	A	1985	f 8.500,00	f 6.800,00
Gemeente Bakel en Milheeze	O	1989	f 15.000,00	f 7.250,00
Gemeente Werkendam	O	1988		f 20.000,00
Stichting PEKAKU	A	1985	f 10.000,00	f 8.000,00
Comité 100 jaar Klooster Nuene	O	1987	f 42.500,00	f 22.500,00
Amnesty International Nuene	A	1988	f 5.000,00	f 2.237,50
Gemeente Oirschot	A	1986	f 8.700,00	f 6.960,00
Gemeente Oirschot	A	1987	f 8.000,00	f 6.400,00
Gemeente Oisterwijk	O	1988	f 97.500,00	f 40.000,00

ANTONIE EIKEMANS
1989 Baksteen en hardsteen

CHARLOTTE VAN PALLANDT
Truus vooroverleunend 1984 brons

PEER VENEMAN
Five easy pieces 1989

JO GIJSEN
kruislings gelaagd 1986 hardsteen

Gemeente	Naam Kunstenaar	Omschrijving Kunstwerk	Plaats Kunstwerk
Oisterwijk	Theo Besemer	brons/beeld van lichtelementen beeld van staal en aluminium	Openbare lagere school De Wingerd, Oisterwijk
	Hans Tutert	"De Waterpoort"	Natuurtheater, Oisterwijk
Oosterhout	Harm Timmermans	bronzen beeldengroep bestaande uit drie historische figuren	omgeving van de St. Jansbasiliek
	Melanie de Vroom	beeld staal, steen en marmer	Arendsplein, Oosterhout
	Judith Mestiner	fotoproject	openbare basisschool "De Duizendpoet"
Oss	P. Thijs/P.J. Voormey/H. Klinkhamer/ G. Hendriks/H. Vierveijzer	"Kruising"/"Schouwen" en "Woman"/ "zonder titel"/"Paint Cloth"/ "zonder titel"	Jan Cunencentrum
	Bernard v.d. Wielen/Johan Claassen	"Dekselheft en plastic strook"/"Twee uitzaagsels"/"Ulyssus"	gemeentelijke collectie
	Huib Fens	sculptuur "Old father, old artifex"	in wijk Krinkelhoek
	J. Brenneker/J. Santegoeds	"Compositie in Groen" (acryl)/ serien"blauw" (gouache)	uitbreiding gemeentelijke collectie
	Peter van de Locht	beeldhouwwerk (marmer en graniet) zonder titel	Plantsoen in Oss
Ossendrecht	Ruud Dijkers	ruimtelijk object, metaal, hout	De Drieschaar, Ossendrecht
Oudenbosch	Wim Schütz	pastel "Man met hoed"	uitbreiding gemeentecollectie
	Kees Bol en Marius de Leeuw	olieverf	uitbreiding gemeentelijke kunstcollectie
	Peter John Voormeij	schilderij "Sandino"	gemeentelijke collectie
Raamsdonk	Theo Besemer	herdenkingsmonument	Plein voor levensschool De Bergdonk, Raamsdonk
Roosendaal	Wim Schütz	"clown" (olieverf op linnen)	foyer van de stadsschouwburg
	P.J. Voormeij	beschildering brandscherm	in de schouwburgzaal van Roosendaal
	R. Timmers	8 gouaches	voor publiek toegankelijke ruimte
Rosmalen	Jan Goossen	Bewegende vierkanten (cortenstaal)	langs de openbare weg
	Dorotheé Jehoel/Ton van der Vleuten	"Flamengo"/"Watchtower"	Rotonde Molenstraat, Oude Baan
	Arty Grimm	zeefdrukken met gedichten	wachtruimten en toegangsaccom. polikliniek
	Gert Jan Prins	"Domus Domini in mundo nostro"	terrein tussen gemeentehuis en Rodenburchcollege
	J.C.J. v.d. Heijden	"Boom"	uitbreiding gemeentelijke collectie
	Leon Adriaans/Jo Gijsen/Sjef Voets	tempera op zeildoek/oliedoek	uitbreiding gemeentelijke collectie
	div. kunstenaars	gemengde techniek beelden	
	Bert Hermens	4 gouaches	Receptie/hal/gangen De Binckhorst
Rucphen	Gerard Konings	wandschildering	hal van verbouwde gemeentehuis
Schijndel	Charlotte van Pallandt	bronzen beeld	uitbreiding gemeentelijke kunstcollectie
Sint-Oedenrode	Hanneke Mols- van Gool	beeld "Penning"	openbare ruimte van het raadhuis
	H. Mols-Van Gool/Jos Verwiël/ Hans van Eerd	"Versteend landschap"/"Bekerzuil"/ "Thales"	uitbreiding gemeentelijke kunstcollectie
	Ferenc Gögös	olieverfschilderij "Compositie"	Kasteel-raadhuis Dommelrode
	Theo Kuijpers	"Schrijn"	openbare ruimte van het raadhuis
	J. Broos/G. Princee/R. van Rossum/ R. Vermeer	"Relatie" (gouaches)/"drie figuren" (gouache)/2 etsen/ 2 schilderijen	voor het publiek toegankelijke ruimten v.h. kasteel-raadhuis
	Fioen Blaisse/Johan Claassen	beeld "schrijdende danseres"/ schilderijen "rood veld", "rood gebogen in geel veld"	Markt/Kasteel-raadhuis "Dommelrode"
Sleeuwijk	Melanie de Vroom	beeld van marmer en steen	centrum de Bolderik
Tilburg	Harry Boom/M. v.d. Brink/ M. Bijlenga/Gerda Edens/ H. Oom-Mutsaerts	"Gobelin"/"Transparant"/2 werken zonder titel/Kraag I/ "variantie op Vierkant I en II"	Het Nederlands Textielmuseum
	Arie Berkulin	beeld	bij hoofdgebouw
	Tine van de Weyer	beeld	in de tuin van het instituut

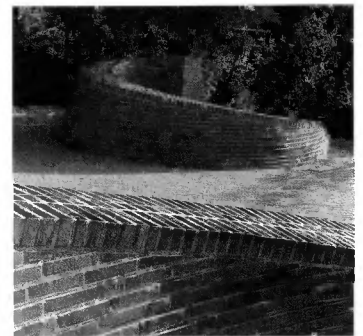
Aanvrager	Aankoop/ Opdracht	Jaar	Totaal budget	Provinciaal Subsidie
Gemeente Oisterwijk	O	1990	f 20.000,00	f 10.000,00
C.H.J. Marsé	O	1990	f 26.850,00	f 11.175,00
Stg Oosterhouts Kunstbezit	A	1986	f 41.500,00	f 33.200,00
Stg Oosterhouts Kunstbezit	O	1989	f 45.705,00	f 20.000,00
Gemeente Oosterhout	O	1988	f 20.000,00	f 10.000,00
Jan Cunencentrum	A	1984	f 36.000,00	f 36.000,00
Gemeente Oss	A	1987	f 10.000,00	f 7.547,00
Stg. "Beeld Krinkelhoek"	O	1988	f 20.000,00	f 9.500,00
Gemeente Oss	A	1986	f 7.250,00	f 5.800,00
Bouwvereniging St. Willibrordus	O	1990	f 52.200,00	f 20.000,00
Gemeente Ossendrecht	O	1990	f 25.000,00	f 11.400,00
Gemeente Oudenbosch	A	1987	f 1.500,00	f 1.200,00
Gemeente Oudenbosch	A	1984	f 12.000,00	f 12.000,00
Gemeente Oudenbosch	A	1988	f 6.000,00	f 3.000,00
Gemeente Raamsdonksveer	O	1990	f 130.000,00	f 20.000,00
Gemeente Roosendaal	O	1987	f 9.000,00	f 4.000,00
Stg. "DRIE X SCH"	O	1986	f 50.000,00	f 25.000,00
Gemeente Roosendaal	A	1985	f 5.000,00	f 4.000,00
Gemeente Rosmalen	A	1988	f 50.000,00	f 20.000,00
Gemeente Rosmalen	O	1989	f 100.000,00	f 40.000,00
Psychiatrisch Ziekenhuis Coudewater	A	1989	f 3.500,00	f 1.750,00
Kunststichting Rosmalen	A	1989	f 50.000,00	f 20.000,00
Gemeente Rosmalen	A	1986	f 8.500,00	f 6.800,00
Gemeente Rosmalen	A	1987	f 14.250,00	f 11.400,00
Gemeente Rosmalen	A	1984	f 42.000,00	f 42.000,00
Stichting De Binckhorst	A	1990	f 10.000,00	f 5.000,00
Gemeente Rucphen	O	1985	f 14.500,00	f 11.600,00
Gemeente Schijndel	A	1984	f 18.000,00	f 18.000,00
Gemeente Sint-Oedenrode	A	1988	f 7.500,00	f 3.750,00
Gemeente Sint-Oedenrode	A	1987	f 16.100,00	f 12.880,00
Gemeente Sint-Oedenrode	A	1990	f 3.200,00	f 1.600,00
Gemeente Sint-Oedenrode	A	1988	f 9.250,00	f 4.625,00
Gemeente Sint-Oedenrode	A	1986	f 11.700,00	f 9.360,00
Gemeente Sint-Oedenrode	A	1989	f 29.000,00	f 14.500,00
Sociaal Cult. Centrum "De Bolderik"	O	1987	f 34.781,25	f 17.300,00
Gemeente Tilburg	A	1987	f 26.885,00	f 19.820,00
Het bestuur van de Katholieke Hogeschool Tilburg	A	1985	f 25.000,00	f 20.000,00
Stichting 't Hooge Veer	O	1985	f 20.000,00	f 16.000,00

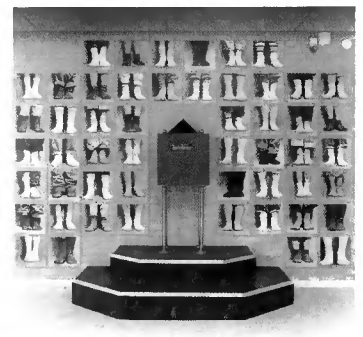
MARTIN VAN OPDORP
Zonder titel 1989

TJIKKIE KREUGER
Samenspraak 1990 Brons

JOS VERWIEL
baksteen objecten 1989

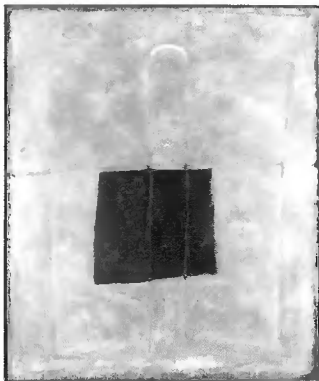
JUDITH MESTRINER
De schoenenkast van de duizendpoot 1989
Verschillende materialen en foto's

PETER BERSCH
Uit de serie Eva II
Foto

ANTON REIJNDERS
Spiraal 1987/1988
Keramiek

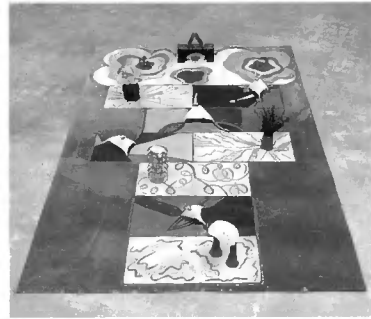
TOON LAURENSE
Zonder titel 1985
Olieverf op doek

M.W. BOENDER
Observatorium 1987

MARIUS VAN BEEK
Kop van een held 1989
Albast op graniet

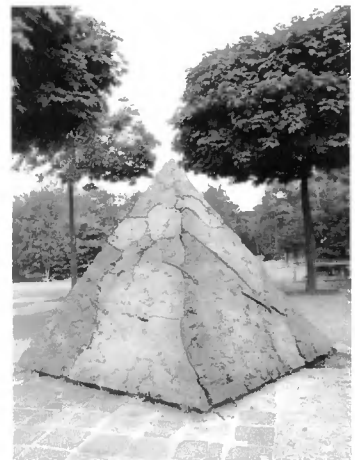
FE BAZELMANS/ NEL VERHOEVEN
Hinkelbaan 1 1989

RUUD DIJKERS
Zonder titel 1990
Hout en staal

GERRIT PRINS
Domus Domini in mundo nostro 1989

D.M. VAN VLIET
Piramiden 1990
Keramik, metaal en bladgoud

Gemeente	Naam Kunstenaar	Omschrijving Kunstwerk	Plaats Kunstwerk
Tilburg	div. kunstenaars Gerrit van Bakel	div. kunstwerken "Het Wiel"	Het Nederlands Textielmuseum nieuwbouw van de gemeentelijke energiebedrijven
Uden	Ria van Eijk Peer Veneman/Bert Loerakker Jacques van Erven/ Jan van den Dobbelsteen/ Arie Berkulin/Victor Notermans Jan van Eijk/Anke Reevers G. Princée/K. Bol/N. Molenkamp/ T. Kuypers/P. Elzinga/R. Daniëls/ H. Visch/T. v.d. Linden M. v. Opdorp Teun Hocks	textiele werk "Drie Schoven" foto's, schilderijen, grafiek/3 werken zonder titel beeld zonder titel./zonder titel./ my girl Josephine/Köln '81 portret/gemengde techniek gouache, olieverf, 3 tekeningen, gemengde techniek, aquarel, olieverf, 2 tekeningen, beeld, olieverf 2 buitenobjecten narcissen voor spiegel en één werk zonder titel	uitbreiding gemeentelijke collectie gemeentehuis Uden openbare ruimtes in gemeentehuis Uden uitbreiding gemeentelijke collectie uitbreiding gemeentelijke kunstcollectie kath. basisschool Jan Bluysen/openbare basisschool De Brink gemeentehuis Uden
Udenhout	Michiel C.M. Kuipers	beeld "De Wachter"	nieuwbouwwijk "De Kuil"
Ulvenhout	Jac. Gijzen	"Ouverture" (staal)	nieuwbouwwijk "De Bunder" te Bavel
Veen	B.P. Hogen Esch	"Raboboom"	buitengevel van de bank
Veghel	Marius van Beek verscheidene jonge kunstenaars	2 beelden, albast diverse werken	nieuwbouw ziekenhuis politiebureau
Veldhoven	Bart Slegers Hein Reinders Martin van Opdorp Bart Slegers	kunstwerk, metaal Sculptuur "De Muze" schetsontwerp beeldende kunst-onderzoek + uitwerking voorontwerp	ziekenhuisterrein kerkdorp Oerle Hoofdingang ziekenhuis omgeving ziekenhuis
Vessem	Th. van Brunschot Geus Holst	obelisk beeld	gemeentehuis op plein in de gemeente
Vught	Felix van Beek	2 plexiglas prisma's	koepel dienstencentrum Groote Cingels Vught
Waalwijk	Elviera Wersche en Johan Claassen Maarten Beks/A. Berkulin/ J. v.d. Dobbelsteen Anton Reijnders/Johan van Loon/ Suzanne Silvertant/Ellen Brouwers Pieter Stoop Marijke Coppens P. Voormeij Sigurdur Gudmundsson	"Vibration der Hoffnung" (acryl)/ 3 werken gemengde techniek aquarel/gouache/2 x olieverf keramische werken olieverf serie 30 foto's "Zonnenschoentjes" wandversiering beeld "slakkenhuis"	gemeentehuis uitbreiding gemeentelijke collectie raadhuis gemeentehuis collectie museum publieke zalen van het gemeentehuis Markt Waalwijk
West-Brabant	8 kunstenaars	opdracht schetsontwerp	diverse locaties
Wijk en Aalburg	Ton Koops	"Rode Strepen"	bedrijfspannd Wijk en Aalburg
Wintelre	Tjikkie Kreuger	beeld in brons	dorpsplein "Den Dries"
Wouw	Huib Fens C. Keijzer	sculptuur "Terugkeer naar Ithaka" beeld	gemeente Wouw gemeente
Zundert	Huib Fens	plastic "portret van J"	park van het Elisabethrustoord

Aanvrager	Aankoop/ Opdracht	Jaar	Totaal budget	Provinciaal Subsidie
Nederlands Textielmuseum	A	1984	f 46.800,00	f 46.800,00
Gemeente Tilburg	O	1985	f 88.000,00	f 29.000,00
Gemeente Uden	A	1986	f 9.000,00	f 7.200,00
Gemeente Uden	A	1989	f 11.400,00	f 5.700,00
Gemeente Uden	A	1988	f 27.800,00	f 13.920,00
Gemeente Uden	A	1987	f 13.000,00	f 10.400,00
Gemeente Uden	A	1984	f 54.500,00	f 50.500,00
Stichting Katholiek Onderwijs	O	1988	f 28.620,00	f 14.310,00
Gemeente Uden	A	1990	f 14.500,00	f 7.250,00
Gemeente Udenhout	O	1989	f 40.000,00	f 17.750,00
Gemeente Nieuw-Ginneken	A	1986	f 30.644,41	f 11.034,00
Rabobank Veen	O	1988	f 14.000,00	f 6.750,00
Sint Joseph Ziekenhuis	A	1989	f 16.000,00	f 8.000,00
Gemeentepolitie Veghel	A	1988	f 15.000,00	f 7.500,00
Sint Joseph Ziekenhuis	O	1990	f 295.000,00	f 22.500,00
Gemeente Veldhoven	A	1985		f 12.600,00
Sint Joseph Ziekenhuis	O	1990	f 610.000,00	f 5.000,00
Sint Joseph Ziekenhuis	O	1989	f 40.000,00	f 20.000,00
Gemeente Vessem	O	1984	f 15.500,00	f 15.500,00
Gemeente Vessem	O	1987	f 23.000,00	f 18.400,00
Groote Cingels	O	1990	f 52.760,00	f 22.030,00
Gemeente Waalwijk	A	1986	f 20.400,00	f 10.400,00
Gemeente Waalwijk	A	1987	f 15.500,00	f 12.400,00
Gemeente Waalwijk	A	1989	f 6.960,00	f 3.480,00
Gemeente Waalwijk	A	1988	f 9.000,00	f 4.500,00
Nederlands Leder- en Schoenenmuseum	A	1986	f 4.775,00	f 3.820,00
Gemeente Waalwijk	A	1985	f 33.000,00	f 26.400,00
Kiwanis Club Waalwijk	O	1990	f 57.000,00	f 24.000,00
Stg. 3W=	O	1990	f 40.000,00	f 20.000,00
BV Kees Uittenhout	O	1989	f 24.295,00	f 9.850,00
Werkgroep "Wintelre, waard om over te praten"	O	1989	f 15.000,00	f 7.500,00
Gemeente Wouw	O	1989	f 43.584,00	f 16.250,00
Gemeente Wouw	O	1984		f 25.000,00
Stg. Rotor	A	1987	f 15.000,00	f 12.000,00

TOTAAL

f 4.673.356,49 f 2.127.763,00

BIRGIT VAN BRACHT EN
TEUN HOCKS
Zonder titel 1987/1988 Neon

MATTHEW FILIPOWSKI
de geest van 't Hof 1988
Staal, RVS, brons

FRANS KOPPELMANS EN
NEL VERHOEVEN
roestvrij staal en gepolijste roodgranieten
zuilen 1988

VILMA HENKELMAN
Keramik 1983/1985

Provinciale regeling beeldende kunst aankopen en -opdrachten

De provincie Noord-Brabant stelt jaarlijks een budget (momenteel f 350.000,-) beschikbaar voor subsidiëring van aankopen en opdrachten voor beeldende kunst door derden.

Wie kan subsidie aanvragen?

Gemeenten, instellingen en bedrijven in Noord-Brabant kunnen subsidie aanvragen.

Uitgesloten van deze regeling zijn de gemeenten Breda, 's-Hertogenbosch, Tilburg, Eindhoven en instellingen en bedrijven die in deze gemeenten gevestigd zijn. Deze gemeenten ontvangen rechtstreeks een deel van de provinciale middelen voor het voeren van een eigen beeldend kunstbeleid.

Ook kunstuitlenen en musea zijn van deze subsidiemogelijkheid uitgesloten.

Voorwaarden.

- Het kunstwerk dient bestemd te zijn voor een openbaar toegankelijke plaats in de provincie Noord-Brabant. Dat wil zeggen dat een ieder die dat wil, de kunstwerken zonder belemmeringen van dichtbij moet kunnen bekijken. Dat betekent bijvoorbeeld dat het kunstwerk niet bestemd mag zijn voor werkkamers in openbare gebouwen noch voor niet-openbaar-toegankelijke terreinen of ruimten bij bedrijven.
- Het aankoopbedrag van een kunstwerk moet minimaal f 4.000,- per aanvraag zijn. Bij opdrachten is een totaalbudget van minimaal f 10.000,- vereist.
- Het moet gaan om werken van Nederlandse of langer dan twee jaar in Nederland wonende professionele beeldende kunstenaars.

Waarvoor kan subsidie gevraagd worden?

- Voor de aankoop van een kunstwerk
- Voor het verlenen van een opdracht ter vervaardiging van een kunstwerk.
- Voor het verlenen van een (meervoudige) opdracht voor een schetsontwerp.

Het kunstwerk kan het gehele terrein van de beeldende kunst betreffen, inclusief fotografie en vormgeving. Ook is het mogelijk subsidie aan te vragen op het gebied van bouwkunst, bijvoorbeeld voor het laten vervaardigen van een ontwerp of model van inzicht.

Subsidiabele kosten

Alléén die kosten komen voor subsidie in aanmerking die rechtstreeks betrekking hebben op het kunstwerk, zoals ontwerpkosten, materiaalkosten en honorarium van de kunstenaar. Andere kosten, zoals advieskosten, kosten van fundering en plaatsing vallen hierbuiten.

Hoogte van het subsidie

Het subsidie bedraagt maximaal 50% van de subsidiabele kosten met een maximum van f 30.000,- per kunstwerk.

Procedure

U dient vóóraf subsidie aan te vragen. Reeds aangekocht, dan wel gerealiseerde kunstwerken komen in principe niet voor subsidie in aanmerking.

Tweemaal per jaar, vóór 1 maart, resp. 1 september kunt u een subsidieverzoek indienen.

Aanvraagformulieren hiervoor zijn verkrijgbaar bij het secretariaat van de afdeling Welzijn, Educatie en cultuur, telefoon 073-812208

Om een goede beoordeling mogelijk te maken dient het aanvraagformulier vergezeld te gaan van de in dit formulier gevraagde documentatie over kunstenaar, selectiecommissie, het beoogde kunstwerk en de plaats van het kunstwerk.

Alle aanvragen worden voorgelegd aan de provinciale Adviescommissie beeldende kunstaankopen en -opdrachten. Dit is een onafhankelijke commissie bestaande uit deskundigen op het terrein van de beeldende kunst, vormgeving en bouwkunst.

Deze adviescommissie adviseert het college van Gedeputeerde Staten op basis van een kwaliteitsbeoordeling.

Leidraad voor de beoordeling is het criterium: artistieke kwaliteit.

Binnen dit criterium wordt gelet op de volgende aspecten:

- Indien vernieuwende intenties voor de kunstenaar de basis vormen van zijn werk, is de beoordeling gericht op de werkelijk innoverende waarde van dat werk;
- Als de kunstenaar binnen een bestaande gewaardeerde traditie werkt, wordt de kwaliteit van het werk getoetst aan de voor die traditie geldende maatstaven;
- Tevens maakt de commissie een onderscheid tussen de artistieke kwaliteit van het werk zelf en de kwaliteit van het werk in relatie tot de (gebouwde) omgeving;
- De bestemming van het kunstwerk in aanmerking nemende, betreft de commissie in haar overweging tevens factoren als duurzaamheid, situering en functionaliteit.

Zo nodig adviseert de commissie het college ook over het stellen van prioriteiten.

Het college van Gedeputeerde Staten besluit uiteindelijk op basis van deze beoordeling over het al of niet verlenen van subsidie.

De totale procedure neemt zo'n twee a drie maanden in beslag.

Voorbehoud

Bovenstaande geldt onder voorbehoud van het door het Rijk in het kader van de Bijdrageregeling Bevordering Provinciale Beeldende Kunst beschikbaar gestelde middelen en de besluitvorming van Provinciale Staten over de besteding van die middelen.

Inlichtingen

Inlichtingen over deze regeling zijn verkrijgbaar bij de beleidsmedewerkster voor dit onderdeel van de beeldende kunst, mw. J.Kannekens telefoon 073-812208 en bij de medewerkster van de Adviescommissie beeldende kunstaankopen en -opdrachten, mw. L.van Leijen, telefoon 073-812254.

Advies

Aangeraden wordt om bij de aankoop van een, eventueel in opdracht te vervaardigen, kunstwerk een selectiecommissie van deskundigen op het terrein van de beeldende kunst samen te stellen en/of u te laten adviseren door ter zake kundige instanties als de Nieuwe Brabantse Kunst Stichting, Stichting Kunst en Bedrijf, het Praktijkburo beeldende kunstopdrachten of andere professionele adviseurs op het terrein van de beeldende kunst.

Dit betekent overigens geen garantie voor subsidie. Eventuele subsidiëring is afhankelijk van de kwaliteitsbeoordeling door de provinciale Adviescommissie beeldende kunstaankopen en -opdrachten.

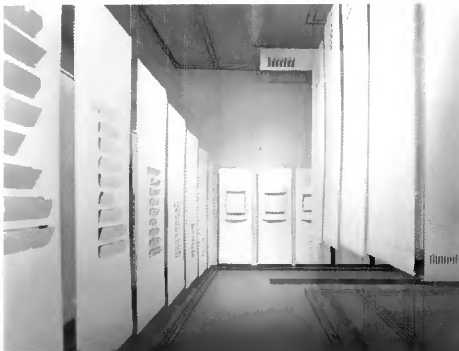
Adressen:

Nieuwe Brabantse Kunst Stichting
Markt 1
5688 AJ Oirschot
Telefoon 04997-71075

Praktijkburo Beeldende Kunstopdrachten
Concertgebouwplein 29
1071 LM Amsterdam
telefoon 020-762032

Kunst en Bedrijf
Adviseurs in beeldende kunst
van Diemenstraat 380
1013 CR Amsterdam
telefoon 020-230271

JURRIAN SCHROFER
'onvolmaakt geheugen' 1987

Colofon

Uitgave

Provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Redactie

Anneke van Eeuwijk
Sonja Herst
Rob Schoonen
Jacinta Kannekens

Vormgeving

Opera Grafische Ontwerpers:
Ton Homburg
Marti Schoutsen
Rimke Bartels
Marcel Thijssen

Tekst

Claarje de Loor
Jurjen Vis (eindredactie)

Fotografie

Kim Zwarts
Arjen Schmitz
en anderen

Lithografie

Opitz GmbH, Mönchengladbach

Druk

Lecturis, Eindhoven

Oplage

1250 ex.

ISBNnummer

90-73083-12-5
